

15 års genopdyrkningsret - husk at anmelde en evt. genopdyrkning

Husk, at for arealer anmeldt til 15 års genopdyrkningsret skal det oplyses til kommunen, hvis arealerne genopdyrkes

Sammendrag

Det har siden 2004 været muligt, at anmelde arealer til 15 års genopdyrkningsret. Anmeldelsen betyder, at arealet ikke bliver omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3, selvom arealet fysisk udvikler sig til beskyttet natur. Der er dog visse undtagelser. Genopdyrkning skal anmeldes til kommunen.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

15 års genopdyrkningsret

Ved at anmelde et areal til 15 års genopdyrkningsret, er der mulighed for, at inddrage arealer i dyrkning igen, uanset om arealet i mellemtiden er kommet til at opfylde kriterierne for beskyttet natur efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Det betyder, at hvis en anmeldelse godkendes af kommunen, kan arealet genopdyrkes inden for de næste 15 år. Kravet ved anmeldelse er dog, at arealet ikke allerede er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Genopdyrkningsretten gælder ikke i forhold til anden lovgivning som f.eks. anmeldelsespligten i Natura 2000 områder, vandløbsloven, okkerloven og beskyttelse af fredede arter og bilag IV arter.

Retten til at genopdyrke, er tidligere blevet brugt til at anmelde en del brakmarker, men kan også anvendes, for permanente græsarealer eller udyrkede arealer, hvor der i øjeblikket ikke er noget ønske om opdyrkning, men hvor muligheden for senere at inddrage arealer i omdrift ønskes bibeholdt.

Det kan specielt være relevant ved ophør af MVJ-aftaler.

Vær opmærksom på, at arealer anmeldt til 15 års genopdyrkningsret, stadig er omfattet af [rydningspligten](#) og eventuelt GLM.

Ved genopdyrkning

Hvis man ønsker at genopdyrke det anmeldte areal, skal man inden opdyrkingen finder sted, oplyse det til kommunen. Det pointeres, at kommunen ikke skal godkende en opdyrkning. De skal blot orienteres inden opdyrkingen af hensyn til kommunens arealregistreringer.

Plantedirektoratet (nu NaturErhvervstyrelsen) har oplyst, at der i "[Veiledningen om reglerne for jordressourcernes anvendelse til dyrkning og natur](#)" under afsnit 5.2. omkring anmeldelse, er en fejl, da der heri står, at det skal anmeldes, hvis man vil begynde at jordbehandle, gøde eller sprøjte. Intentioner og ordlyden i loven og bekendtgørelsen er, at det skal meddeles, når man går i gang med at jordbehandle igen eller vil tilplante arealet. Derimod skal det ikke meddeles til kommunen, hvis arealet sprøjtes eller gødes. Vejledningen vil ved revidering blive rettet.

Ejer- og brugerskifte skal ikke anmeldes.

Ved etablering af f.eks. vildt- og barjordsstriber vil genopdyrkningsretten efter NaturErhvervstyrelsens nuværende fortolkning af reglerne bortfalde for hele det anmeldte areal, og ikke kun for den del af arealet der bliver etableret vildttiltag på.

Undtagelser for genopdyrkningsretten

Der er en række undtagelser for genopdyrkningsretten, som beskrives herunder.

Fredede arter

Vær opmærksom på, at man som ejer/bruger af jorden skal tage hensyn til fredede arter, hvis nogle af disse har indfundet sig på et areal. Det gælder uanset om der er anmeldt 15 års genopdyrkningsret på arealet. Alle vilde pattedyr og fugle er fredede, med mindre der er givet tilladelse til at jage dem i jagtloven. Desuden er alle krybdyr og padder, samt 10 arter af insekter beskyttet. Det gælder også nogle truede plantearter, bl.a. alle orkideerne. Se oversigten over [fredede dyr og planter](#).

Artsfredningsbekendtgørelsen indeholder bestemmelser om forbud mod forsætlige handlinger. Det betyder, at hvis der har indfundet sig fire fredede arter på f.eks. et areal anmeldt med 15 års genopdyrkningsret vil en genopdyrkning kun kunne ske under hensyntagen til de fredede arter. De fredede arter må ikke forsætligt beskadiges eller fjernes fra deres levested. Arealer der har været i dyrkning inden for de seneste år, vil dog i langt de fleste tilfælde ikke være de mest oplagte levesteder for fredede planter og dyr. Se en nærmere beskrivelse heraf under afklaringen "[Brak, § 3 natur, 1 års regel, genopdyrkning og frist 15. januar 2009](#)" under afsnittet om "artsfredning".

Særlig beskyttelse af visse dyrearter – Habitatdirektivets bilag IV

En række dyr er ifølge Habitatdirektivet beskyttet. Reglerne fremgår af Naturbeskyttelseslovens kapitel 5. Det gælder for så forskellige arter som flagermus, en række insekter, samt flere forskellige padder. Beskyttelsen betyder bl.a., at uanset at arealet er anmeldt til 15 års genopdyrkningsret, er bilag IV arternes yngle- og rasteområder beskyttet. I tilfælde at en genopdyrkning af et areal, der er blevet yngle- og rasteområde for bilag IV arter, skal der etableres andre egnede yngle- og rasteområder i nærområdet, inden arealet opdyrkes. Oversigt over de danske arter på Habitatdirektivets bilag IV kan ses [her](#). Mere information om beskyttelsen kan ses [her](#).

Natura 2000 områder

Vær opmærksom på, at der i Natura 2000-områder gælder en særlig pligt til anmeldelse efter [Naturbeskyttelseslovens § 19b](#). Denne anmeldelsespligt gælder for visse ændringer i driften. Se oversigten og læs mere om [anmeldelsespligtige aktiviteter](#). Arealer anmeldt via 15 års genopdyrkningsret er **ikke** undtaget anmeldelsespligten i Natura 2000-områder. Det betyder, at hvis man påtænker at gennemføre en anmeldelsespligtig aktivitet, skal dette anmeldes til kommunen. Denne anmeldelse må i modsætning til anmeldelser efter driftsloven *ikke* foretages før kommunen har givet tilladelse til at aktiviteten kan gennemføres uden at skade de udpegede arter eller naturtyper i Natura 2000-området. Et afslag efter Naturbeskyttelseslovens § 19 b udløser dog erstatning.

Vandløbsloven og okkerloven

Genopdyrkningsretten gælder ikke i forhold til Vandløbs- og Okkerloven. Det betyder, at i tilfælde hvor driftsændringer kræver tilladelse efter vandløbs- eller okkerloven, giver genopdyrkningsretten ikke i sig selv en ret til at opnå en sådan tilladelse.